

เรื่อง ตำนานบ้านดอนแดง

รายละเอียด

ในอดีตกาล นานประมาณ 700 กว่าปีมาแล้ว หมู่บ้านดอนแดงแห่งนี้เป็นหมู่บ้านซึ่งมีความเจริญรุ่งเรืองมาแล้ว มีท่านเศรษฐีที่ปกครองหมู่บ้านชื่อ "โกฏิเศรษฐี" เป็นผู้มั่งคั่งทรัพย์สมบัติมหาศาล และหมู่บ้านนี้ท่านให้ชื่อหมู่บ้าน "ดอนแดงใน" ท่านเศรษฐีที่ปกครองหมู่บ้านนี้มีบุตรหรือธิดาสาวสวยอยู่คนหนึ่งที่ "นางสาวแดงอ่อน" มีอายุราว 16-17 ปี มีรูปร่างสวยงามยากที่จะหาหญิงใดเปรียบได้ เพราะเพียบพร้อมไปด้วยรูปสมบัติ คุณสมบัติเข้าหลักเกณฑ์ "เบญจกัลยาณี" ทุกประการ ชาวนี้อีกเล่าลือแพร่สะพัดไปยังบ้านน้อยเมืองใหญ่ ใครต่อใครก็สดับก็ใคร่จะได้ไปสู่ขอมาเพื่อเป็นศรีสะใภ้สืบสกุลวงศ์ในบ้านเมืองของตัวเอง

จึงมีหัวเมืองทั้งสองเมืองที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงเวลานั้น คือ เมืองไตรตรึงษ์ ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศเหนือและเมืองแม่วังก์ ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศใต้ ต่างก็มีโอรสด้วยกันทั้งสองเมือง ทุกฝ่ายต่างก็มีจุดหมายอันเดียวกัน คืออยากได้ธิดาเศรษฐีไปเป็นศรีสะใภ้สืบสกุลวงศ์ดุจเดียวกัน สำหรับโอรสของเจ้าเมืองทั้งสองไม่ต้องพูดถึง นับตั้งแต่ได้ทราบข่าวคราวความสวยงามของธิดาเศรษฐีก็ให้เกิดความคลั่งไคล้ไหลหลง เร่งวันเร่งคืนให้บิดาไปสู่ขอโดยเร็ว

ส่วนเจ้าเมืองทั้งสองเมืองนั้น ก็ได้ประชุมปรึกษาหารือ เสนอมาตย์ข้าราชการบริวาร ให้หาไพร่ทำนายชะดาบ้านเมืองตลอดถึงฤกษ์ยามที่ยกขบวนไปสู่ขอธิดาเศรษฐี เมื่อถึงวันกำหนดแล้วเจ้าเมืองทั้งสองต่างก็ยกขบวนมุ่งไปยังหมู่บ้าน "โกฏีเศรษฐี" บ้านดอนแดง อย่างเต็มอัตรา มีขบวนช้าง ม้า รถเข็นลากจูงแบบโบราณออกจากเมืองในวันเดียวกันทั้ง 2 เมือง โดยมีได้นัดหมายกัน แต่จุดมุ่งหมายสูงสุดเพื่อไปสู่ขอธิดาเศรษฐีมาเป็นศรีสละไว้สืบสกุล เช่นเดียวกัน

ทางฝ่ายเจ้าเมืองไตรตรึงษ์ก็ลงเรือสำเภาล่องตามลำน้ำปิงขึ้นที่ท่าเรือเมื่อแสนต่อแล้วก็เดินขบวนมาจนกระทั่งถึงบ้าน "เศรษฐีดอนแดง" ส่วนขบวนเจ้าเมืองแม่วงก์ก็ได้มาถึงบ้านเศรษฐีในเวลาใกล้เคียงกัน ทำให้เศรษฐีตลึงงันไปเหมือนกัน เพราะไม่ทราบข่าวคราวมาก่อน ซ้ำยังสงสัยว่าจะมาโดยเหตุอื่นในทางที่ไม่เป็นมิตร แม้เจ้าเมืองทั้งสองเมืองก็เกิดความฉงนสนเท่ห์ในกันและกันดุจเดียวกัน

หลังจากได้ทราบรายละเอียดและความประสงค์ของเจ้าเมืองทั้งสองดีแล้ว ก็คลายกังวล แต่เมื่อท่านเจ้าเมืองทั้งสองมาสู่ขอธิดาสาวของตนไปเป็นสะใภ้ก็เกิดความทุกข์ขึ้นมาอีกประการหนึ่งว่าตนมีบุตรสาวอยู่เพียงคนเดียวจะทำใฉนดีหนอ ท่านเศรษฐีอุจกคิด โดยรวบรวมสติสัมปชัญญะดีแล้ว ก็เกิดความคิดใหม่ขึ้นมาว่า ครั้นเราจะตัดไม้ตรีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไปก็เสียมิตรภาพ หรือไม่ก็จะเกิดศึก "ชิงนาง" ระหว่างกัน ก่อเกิดความเดือดร้อนทั้งสองเมือง จึงตกลงรับไว้ทั้งสองเมืองด้วยเกียรติอันงดงาม คือ เมื่อตกลงรับสั่งของทองหมั้นตามต้องการฝ่ายเจ้าชายทั้งสองเมืองแล้วก็ได้กำหนดนัดหมายว่า "อภิเษกสมรส" ให้เป็นที่แน่นอน โดยทั้ง 3 ฝ่ายได้ทำสัตย์กติกาสัญญาต่อกันว่า เมื่อถึงวันกำหนดนัดหมายที่เท่านั้นแล้ว ขอให้เท่าเจ้าเมืองทั้งสองเดินทางมาทำการอภิเษกสมรสที่บ้านเจ้าสาว ถ้าหากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมาถึงก่อน ขอให้อำมาตย์ของเจ้าเมืองนั้นขึ้นไปตีฆ้อง กลอง ระฆังบนหอสูงของเมืองดอนแดงได้ทันที สำหรับฝ่ายที่กำลังเดินทางมาไม่ถึงเมื่อได้ยินเสียงฆ้อง กลอง ระฆังก็ให้หยุดขบวนและเดินทางกลับเมืองได้ แสดงว่าฝ่ายตรงข้ามเดินทางมาถึงและได้ชัยชนะเด็ดขาดแล้ว

ฝ่ายขบวนขันหมากเจ้าชายเมืองไตรตรึงษ์ได้ลงเรือสำเภาล่องแม่น้ำปิงมาขึ้นที่น้ำแสนต่อแล้วเร่งขบวนเดินทางมาถึงหมู่บ้านท่านเศรษฐีก่อน แล้วรีบขึ้นไปตีฆ้อง กลอง ระฆังที่หอกลางประจำเมืองทันที ทางฝ่ายเจ้าเมืองแม่วงก์ นำขบวนขันหมากเดินทางบกโดยระยะทางที่ค่อนข้างไกลและสับสนวุ่นวายมาถึง "ช่องตาแลหรือช่องตาแล" ก็ให้หยุดขบวนแลดูทิศทางที่จะยกขบวนต่อไป อาจจะด้วยสายตาและหรือใช้อาคม เพ่งดูทางในสถานที่ตรงนั้นจึงชื่อว่า "ช่องตาแล" คือ "บ้านช่องตาแล" ในปัจจุบันนี้ ครั้นแล้วก็นำขบวนขันหมากเดินทางต่อไป พอมาทิ้ง "หมูเท" ก็พอดีได้ยินเสียงฆ้อง กลอง ระฆัง ดังกระหึ่มผ่านบรรยากาศมาเข้าโสตประสาทของท่านเจ้าเมืองและเหล่าอำมาตย์และบริวารจึงได้หยุดชะงักพักขบวนด้วยความเสียพระทัยอย่างสุดซึ้ง เพราะเหตุความพ่ายแพ้ อย่างน่าอดสู ด้วยความระทมขมขึ้นถึงกับเสวยน้ำจันทน์จนมีนเมา ถึงกับพยุงพระวรกายนำขบวนกลับ โดยให้บริวารเทเนื้อหมูและของขันหมากทิ้งไว้ที่หมูเท สถานที่ตรงนั้นจึงได้ชื่อว่า "หมูเท" หรือบ้าน "หมูเท" ในปัจจุบันนี้

ครั้นขบวนเจ้าเมืองแม่वंกั เดินทางไปถึงช่วงกึ่งกลางระหว่าง "ตลุกช้อยน้ำ" กับ "ไฝ่ลาว" เจ้าเมืองรับสั่งให้หยุดขบวน ณ ใต้ร่มไม้ใหญ่ใกล้ลานต้นตะโก ด้วยความเสียพระทัย จึงรับสั่งให้ไพร่เข้าเฝ้า เพราะความผิดพลาดในครั้งนี้ก็ด้วยการทำนายคาถาการณ์ผิดพลาดของไพร่แต่เพียงผู้เดียว จึงมีรับสั่งให้เพชฌฆาต "ตัดศีรษะ" ขวอนไว้ที่ต้นตะโกใหญ่ จึงเรียกว่า "ตะโกขวอนไพร่" มาจนบัดนี้ ในปัจจุบันได้กลายเป็นหมู่บ้านหมดแล้วขึ้นตรงต่ออำเภอแม่वंกั จังหวัดนครสวรรค์ เรื่องราวทั้งหมดนี้ค่อนข้างมั่นใจว่าเป็นความจริง เพราะมีท่านผู้สูงอายุเล่าสู่ลูกหลานสืบทอดกันมาปากต่อปาก แต่มิได้จารึกเป็นเรื่องราวหลักฐานไว้เท่า่นั้น บางท่านยังเล่าว่ามีเจ้าเมืองจีนได้แล่น "สำเภา" จากประเทศจีนมาเพื่อสู่ขอนางสาวแดงอ่อนที่ดอนแดง บังเอิญเรือสำเภาดังกล่าวต้องลมพายุล่มลงที่ "แม่น้ำก่งจีน" หรือบ้านอุ้ตะเภา หรือ "อุ้สำเภา" ในปัจจุบันคือ ตำบลท่ามะเขือ อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ในบัดนี้

คำสำคัญ : บ้านดอนแดง

ที่มา : ประวัติอำเภอชาณุวรลักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร. (2547). กำแพงเพชร : โรงพิมพ์ศรีสวัสดิ์การพิมพ์.

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2019-09-04

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1235&code_db=610006&code_type=06